

styret om jakt og fiske og komme overens med folk. Ellers blir det bare skuffelser.

Men jeg kan gi et råd. Er det noen som er interessert skal de ta rektangelkarter med seg, oppsøke vedkommende skogforvalter på hans kontor og få avsatt på kartene de almenninger det kan bli tale om i den trakt søkeren ønsker seg hytte. Så går det nok an å spørre litt om folk og natur og en kan få overlatt et kontrakt-skjema for byksling av tomt. De forskjellige punkter i kontrakten gir høve til nye spørsmål. Særlig kan det være verd å tale om vedspørsmålet som er så uhyre viktig.

Slik forberedt kan en gi seg ut i marken og lete seg fram på eget ansvar.

Helge Holst.

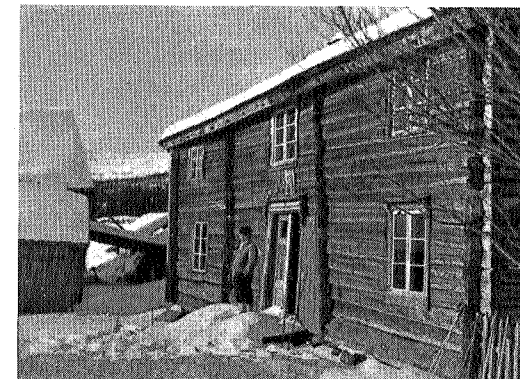
Fra Orkelsjøtraktene

E. A. Haugen

Nye områder - Haltdalen.

Av Finn Kleven.

For våre medlemmer har det sikkert interesse å få en utgreiing om de nye ruter som kommer etter at T.T. får de to nye stasjoner Midtaunet i Haltdalen og Stormoen ved Fongen med det mellomliggende kvarter på Hilmo gård i Tydalen.

Midtaunet — Haltdal

Arne Falkanger

Vi får to nye inngangsruiter til hyttene i Sylene. Den ene med jernbanen til Haltdalen stasjon hvorfra man kan gå eller ta rutebil ca. 8 km til vårt nye kvarter i Aunegrenda. Derfra på fjellsti til Hilmo i Tydal, oppover Melshogna og inn etter Roltdalen til Stormoen hytte. Videre gjennom Fongenfjellene, over Skarpdalssetrene fram til Storerikvollen. Den andre med buss fra Hell til høyest i Kubjørga på grensen mellom Selbu og Tydal. Derfra tilfots over Melshogna til Roltdalen og inn på ruten fra Hilmo til Stormoen. Kubjørga—Stormoen tar 5—6 timer ved makelig marsj med rast. Ruten skiller seg ikke vesentlig fra turen Hilmo—Stormoen og beskrives ikke spesielt.

Det må her innskytes at høsten 1947 er hytta på Stormoen under bygning med 28 gjestesenger og den håpes ferdig til påsken 1948. Styret setter videre alt inn på å få i stand stasjonen på Midtaune

med 24 senger til neste sommer. Kvarteret på Hilmo planlegges med ca. 8 senger til sommeren og 16 senger til påsken 1949.

Fra Haltdalen stasjon klatrer veien brattbåkket oppover dalsiden. Dypt nede slynger Gula seg gjennom trange flatbygda. Langsetter veien klorer gårdene seg fast. Seig stigning, men vel oppe på kjølen etter en halv times marsj feier fjellsynet i alle horisonter strabasene unna. Og så går det nedover, snart skimter vi Aunegrendas grønne ller gjennom grantoppene. Snart er vi nede ved Hulda og følger elva oppover gjennom glissen granskog og furumoer til øverste Midt-aunegården, hvis stedlige navn er «Nordpå».

Vi skjemmer ikke noen av gårdene i denne frodige, solvendte fjellgrenda når vi sier at Nordpå har den vakreste og mest usjenerte beliggenhet av dem alle. Det frie utsyn nedover dalen, flankert av Grønvola i syd og Tveråfjellet i vest er fascinerende, og solnedgangen over Tveråfjellet en senvinters ettermiddag er uforglemmelig. En attraksjon om sommeren er en morsom skålformet kulp i Tveråa som fosser ned av fjellet, 5 minutters vei fra gården. En dukkert i dette friske fjellvannet, rutsjebane i det glatte traugformete bekkeløp ovenfor kulpen og etterpå slaraffenliv på solbakte svaberg hvor en nesten kan strekke hånden ut etter blåbær og tyttebær er nettopp en slik kilde til livsglede som det er T.T.s formål å skaffe sine medlemmer.

Etter alle forandringer som må til Nordpå vil fasaden på den gamle trønderlåna bli sågodt som uforandret og det blir ellers et kvarter fullt på høyde med det beste vi har, med hyggelige stueinteriører, gode senger og den mange steder savnede badstua. Ingeborg Galåen, som styret har lært å sette stor pris på, vil sørge for gjestenes trivsel ved sitt gode stell og lyse humør.

Aunegrenda—Hilmo, 5—6 timer med rast.

Det er med vemod jeg tar farvel med dette allerede kjære sted og fører leseren oppover skoglia mot fjellet — Hilmo til. Lettere fjellovergang finnes neppe, tørrere fjell-lei har jeg aldri gått.

Langsomt stiger Bukkhammeren av kjølene nordom Tveråfjellet på venstre hånd; på høyre strekker Hyllingen sin mektige rygg

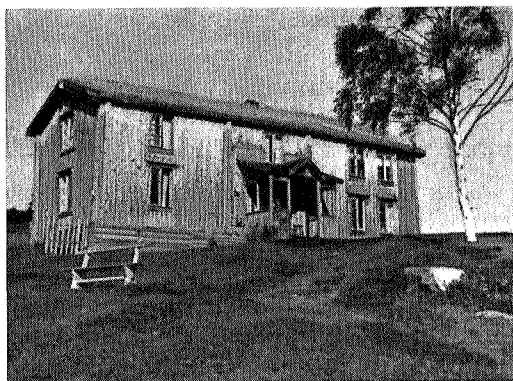
nordover bakom Tresjåfjellet, lenger bakut blåner fjellene mot Kjøli Gruve. Snart blinker et mylder av fjelltjønner på alle kanter, innbyr til resting og badning om været er godt, eller til fiske for dem som vil friste lykken. Snart blåner storfjell i det fjerne etter som det raskt og lett bærer framover Hilmovola.

Her oppe stanser vi litt, for her kan vi se hele ruten vi skal ferdes dagene framover. Nede på toppen av lia som skyter bratt ned mot Nea og blir borte under skogkanten, skimter vi Hilmogårdene mellom grantoppene. På nordsiden kryper granskogen langt opp i Mels-hogna der vi skal over imorgen. Østenom og bakom Fongens og Rutens mektige massiv hvis profil vi skal studere på veien over Hoemsknippen framover mot Stormoen. Sannelig ser vi ikke Sprøiten også, som Stormoen ligger ved foten av. Langt i nord i disen sitter Skarvene, bakom dem ligger kvarteret i Sondalen. Dit kan vi jo også nå fra Stormoen.

Men vi skal østover denne gangen, til Storerikvøffen ved Essandsjøen, rett bak Øyfjellet, som vi ser likesom rett for enden av Tydalen. Vi ser grendene oppigjennom, først Gresli like ned til høyre, så Aune med Kirken og Østbygrenda som vi kunde trodd var siste utposten mot høyfjellet, om vi ikke visste bedre. Der oppe møtes Nea og Tya. Men langt bakom Øyfjellet er fjellene aller størst. Selveste Storsylen kyler jo ofte takkene sine inn i skyene, men er vi heldige, tegner tinderekken seg kvasst mot horisonten, og da ser vi sannelig Blåhammaren og Snasahögarna langt borti Sverige også.

Syd for Øyfjellet Skardørsfjellene. Hvor de møter Sylkomplekset bak Øyfjellet, ligger herlige Nedalen gård og turistforeningens snart største hytte. Hvor Skardørsfjellene faller av mot syd ligger Stugusjøen og kvarteret på Stugudal skjult bakom Hyllingens nordlige utløpere. Den stenger også utsikten videre sydover mot Kjølifjellene, hvor T.T. har stasjon på ruten fra Stugusjøen til Reitan jernbanestasjon, bare 2 mil lenger oppe i Guldalen.

Etter dette prektige rundskue nikker vi gjenkjennende til Bringen, det store Selbufjellet, som hever seg bratt opp fra dalen nede til venstre, idet vi setter utfor gjennom bjørkekratt, fururabber og granmoer og er snart fremme på Hilmo, der foreningsvimpelen vaier ute på bakkekammen.

Hilmo — Tydal

Arne Falkanger

Høyt, fritt over dalen ligger gården. Vertskapet er Birger Hilmo og kona hans, Ingeborg. Vi som har vært der, anbefaler alle å gjøre deres bekjentskap og glede seg over Ingeborgs framragende matstell. Sensommerkveldene drar nattskodda slør ned i dalen. Kanskje kommer

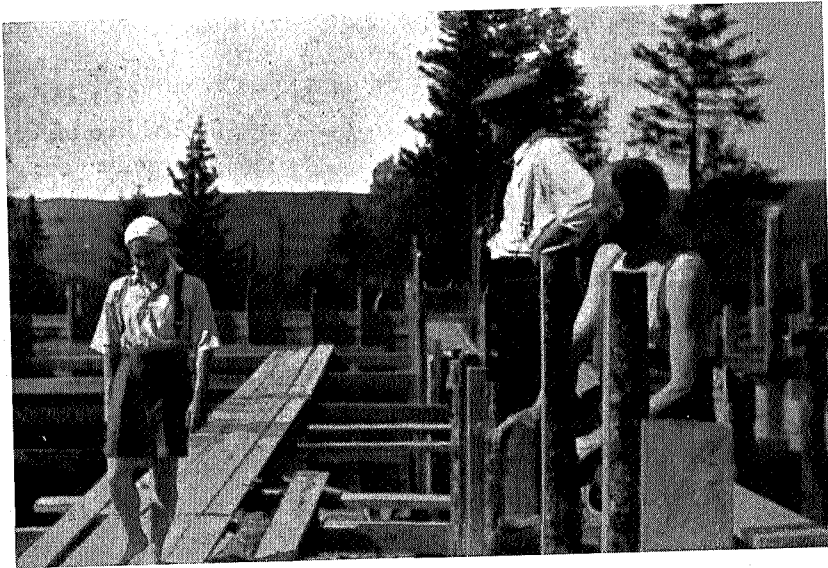
månen opp og skinner over skoddehavet hvor silhuett av gamle gårder kranset av skog og fjell stiger, først sløret, men stadig klarere i det kolde månelysset, slik at man får fornemme det dragende, eventyrlige, Kittelsens og Vinjes Norge.

Hilmo—Stormoen, 6—7 timer med rast.

Neste morgen før solen helt har fått bukt med de siste skoddestrimer, rusler vi mellom duggvåte enger ned mot brua over Nea. Fra Hilmo har vi sett hvor ruten går over Melshogna på andre siden av dalen og smått gruet for stigningen. Men vel over i granskogen hvor sola ennå ikke har fått makt er det svalt og lett å gå. Snart puster vi på ved en seter høyt oppe i lia og vinker til Hilmo-gårdene vis a vis. Skogen blir glisnere og etter en times marsj er vi på høyfjellet igjen. Like nedenfor her er det ruten tar av fra veien i Kubjerga, og vi venter når som helst at vardingene møtes. Men først på Gruvevollen i nordhellingen av Melshogna treffer vi den. Gruvevollen har navnet sitt etter Selbu Kobberverks gruver i fjellet like ovenfor. De gamle kunde godt ha valgt plassen til Gruvevollen bare for å nyte solnedgangen herfra, så vakker er den. Men det er jo tidlig på formiddagen, og vi skal inn på Stormoen som vi nu nesten kan se. Etter en rast og hyggelig prat med seterfolkene fortsetter vi nedover til Rotla. T.T.s heisestol bringer oss raskt og

sikkert over elva og vi tar fatt på granlia opp til Røsetvollen. Ikke langt, men en bratt kneik og sola steiker nu i middagstiden. På trappa til skjøle passer det godt med en pust og et kaldt melkeglass eller en komme med rømme for den som klarer å gå videre på det. Tvers over Roltdalen ser vi nu Melshogna og Gruvevollen der vi rastet for en times tid siden. Så bærer det videre, snart er vi oppe på Hoemsknippen, og nu går det framover og unna helt fram på Stormoen med hytta og de to setrene som vi skimter langt framme. Nordetter knippen har vi den herligste utsikt over Roltdalen hvor elva blinker mellom myrer og storfurumoer, seterklynger i liene og ruvende storfjell omkring. Landskapet er storslått her inne, nesten kanadisk. På andre siden av dalen kneiser nu Fongen og Ruten, mektige og vakre med topper, skaft og flaug. Rett fram bak Stormoen Sprøiten og Saufjellet. Svarte Skarvene som igår satt så langt bak har nu flakset nærmere mens vi krysser dalene. Til venstre for vardingene 3 km. borte i Kvern fjellet ser vi den nær halvmil lange kløften i fjellet der selbyggen i gamle dager med umenneskelig slit brøt ut kvernstein til beste for det daglige brød overalt i Norge hvor kvernkaller sang. Steiner som kunde veie flere tonn ble dradd opp av kløfta og kjørt med hestespann 2 mil over fjellet til Selbu vinters tid, på isen over Selbusjøen og til byen. Ingen som ikke har sett dette bruddet kan tenke seg omfanget av dette tiltak, og jeg anbefaler alle som kan å ta avstikkeren dit bort og sette forfedrenes slit i relieff til våre «anstrengelser» for gjenreisningen etter krigen.

Nu nærmer vi oss raskt Stormoen, krysser et par flombekker på solide furustammeklopper mens fjellbekkene fosser under på sin vei ned i «Hommelfussin» som den grove granskogteigen som ligger oppunder Stormoen kalles. Det er sjelden en ser så svær skog så høyt til fjells i Trøndelag. Under hugstén av hyttetømmeret ble det felt trær med opptil 1,2 m. rotmål, og noen av disse stokkene vil bli liggende utenfor hytta som prøver på den gode gamle urskog som nu forsvinner for vår tids forstteknikk. Hytta på Stormoen er den mest velutstyrte vi har. En veldig kjeller rummer rikelige lagerrum for proviant, størhus, rulle, badstue og vannklosetter. Et kraftig oppkomme sørger for rikelig og godt trykkvann også i 2. etasje.

Nybygget på Stormoen

E. Kierulf

Praktisk kjøkken og gode betjeningsrum byr betjeningen de beste arbeidsvilkår. For turistene er bekvemmelighetene i pakt med de beste tradisjoner og erfaringer foreningen har. Beliggenheten er sentral idet hytta kan nåes fra Selbu, flere steder i Tydal, Storerikvollen og vårt kvarter i Sondalen. Som skisportssted vil den overgå hvilken som helst stasjon på norsk side i Syltraktene.

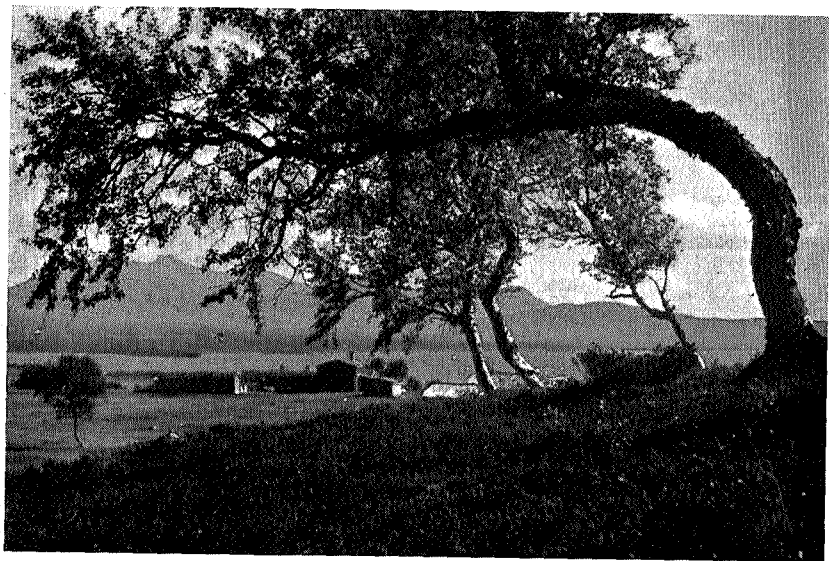
Stormoen—Skarpdalen—Storerikvollen, 8—9 timer.

Neste mål er Storerikvollen, Sylenes sentraleste stasjon på norske-siden. Fra Stormoen krysser vi nå først Rotla igjen og tar fatt på oppstigningen over Saufjellet og inn i det ville, øde Ramskaret mellom Saufjellet og Fongen. I og med T.T.s nye varding vil nok dette skaret som meget minner om et stykke Jotunheim oftere måtte finne seg i menneskekrypenes nysgjerrighet enn hittil. Mange blir nok de kaffelarser som får putre over bål av reinlav og lyng i gruver i ura under flaugene innerst i skaret. Kanskje mange vil fortsette fram til Ramsjøen der det først var meningen å legge

Schulzhytta og raste i bjørkekrattet omkring dette vakre fjellvatnet. Her er man også omtrent halvveis, og nu ser det ikke så langt ut østover til Sylene, som vi ikke har sett siden vi sto på Hilmovola. Men Sylene er svære de, og hersker over alle vidder, vatten og fjell øst for Fongen og langt inn i Sverige.

Fra Ramsjøen sneier vi ned gjennom bjørkeskogen i Selbyggliene og når snart Lodølja, en sideelv til Nea, og etter en times marsj videre østover er vi framme på Skarpdalsvollene. Mange fjelltravere har kanskje truffet vår gode og avholdte vertinne fra Storerikvollen, Ragnhild Lien, her. På Skarpdalen vil nok de fleste ta seg en lengere hvil og få seg et godt mål setermat om sommeren før de fortsetter den siste flate, lette mila framover til Storerikvollen. Vi trenger nu ikke gå langt før vi når fram på vidda nordom Essandsjøen, der Blåkåkleppen står som et fyrtårn og viser hvor Storerikvollen skal ligge. Snart er vi framme ved den morsomme fjellgrå sommerhytta med de røde vinnskier og lemmer under mosebrune torvtak. Knudrede furustammer flankerer inngangen med den svære helletrappa. Storerikvollen med sine trivelige, lyse interiører har i årene etter krigen huset nesten 2000 fjelltrurister hvert år uten at der har vært overfylt flere ganger enn at de kan regnes på en hånds fingrer. Mange er de som er blitt bergtatt av det strålende natursceneri med Sylenes taggete topper over stup og botner bakom Essandsjøens skinnende speil. Og den som har sett måneskjæret kvesse Sylene en mørk augustkveld kan nok minnes visen fra Gjevilvatnet om «Kamman som strigle månskjæn». Den som interesserer seg for gammel byggeskikk kan på setra ved hytta få se en av de siste ljobuer som fins i Tydalen.

Fra Storerikvollen går vardinger til vårt gode kvarter Kluksdal, vel halvveis over til Teveldal jernbanestasjon, like ved svenskegrensen på Meråkerbanen. Videre til Blåhammarstugan i Sverige og derfra nordover til Storlien. Også til Sylstasjonen bakom Sylkomplekset på svensk side er det god varding. På svensk side er dessuten varding Blåhammarstugan—Sylstasjonen—Nedalen. Så her er mange muligheter for en avstikker til Sverige, men vi holder oss på eget territorium denne gangen og velger den sydligste varding fra Storerikvollen som går til Nedalshytta.

Storerikvollen

G. Schulerud

Storerikvollen—Fiskåa (med båt)—Nedalen, ca. 6 timer.

Etter at elektrisitetsverket har demmet opp Essandsjøen foretrekker nok de fleste båtskyss til Fiskåa på sjøens østbreidd. Derfra går god vardet vei like innunder Sylenes tinder og botner, over Stenfjellet og ned gjennom bjørkeliene til T.T.s store eiendom Nedalen, hvis grenser er Nea, Esna og selveste Storsylen. Frampå Stenfjellet har vi en strålende utsikt utover Nedalens frodige bjørkeskoger og veldige myrvidder. Nea bukter seg på solskinnsdager som et glitrende sølvbånd i det grønne landskapet mens fjell blåner i alle horisonter. Skardørsfjellet midt imot ruver mest nu, men Storvolas elegante pigg, sydligste toppen i Sylene, fanger øyet mest med sine dristige linjer. Langt under oss skimter vi husene på Nedalen gård på en gressgrønn matte. Det bærer lett utfor, og før vi vet ordet av dukker vi fram bakom gården og skimter T.T.-vimpelen over hvitstammet bjørk borte på elvebakken der hytta ligger. Med de forandringer som nu gjøres vil Nedalshytta bli foreningens største med omtrent 50 senger. Her blir også badstu på andre siden av tunet

ferdig til års. Snart sitter vi ved den veldige peisen, ute bader Skardørsfjellet i ettermiddagssolen og Nea glir søvnnig, sel, mellom bjørkeklædte sandmæler.

Nedalen—Stuesjø, 4 timer, gjennom Skardøra, 6—7 timer.

Turen videre sydover til Stuesjø er ensformig, men byr klare dager på vidt og vakkert utsyn over svære vidder mot blånende fjell. Interessant blir turen hvis man velger ruten som går gjennom Skardøra bakom Skardørsfjellet. Innerst i denne mektige fjellporten finner vi grensen mot Sverige, som heldigvis ikke markerer hvor to folk skilles, men hvor de møtes. Vi håper alle at valutarestriksjonene snart kan lempes, slik at de ikke vanskeliggjør den naturlige kommunisering mellom svensker og nordmenn her oppe, og at politiske uoverensstemmelser aldri må bygge gjerde i disse herlige trakter som er et fristed for alle vennlige folk.

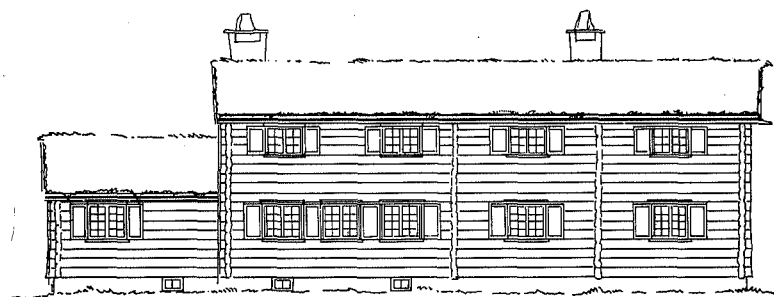
Snart åpner Skardøra seg mot Kjølifjellene og det bærer nedover mot Stuesjøen, og nu er vi øverst i Tydalen. Grønne voller, fjellgrå gårder og frodig bjørkeskog karakteriserer denne grensegrenda som har slått rot i liene rundt sjøen. Turistforeningen har her fra gammel tid kvarter på den velbygde gården til Herlov Stugudal. Dessverre er kvarteret for lite etter trafikken idag, men fru Undsgaard på Vektarstua har alltid vært elskverdig mot våre medlemmer og hjulpet til når det var nødvendig. Nu utvides imidlertid Vektarstua og når den blir ferdig, håper vi at losjiforholdene vil bli helt tilfredsstillende ved Stuesjøen.

Stugudal—Reitan jernb.st., 7 timer, over Kjøli, 8—9 timer.

Fra Stugudal går det varding over mot Reitan på Rørosbanen. Enten forbi den store sjø Riasten, hvorfra setervei, eller over turistforeningens stasjon Kjøli gruve oppunder Kjøliskarvene. Særlig vinters tid er Kjøli god å ty til om føret er trått i lavlandet eller været er rusket. Kjøli har 12 senger, så det er anledning til å dele opp turen om man vil det. Men også om sommeren er det mange som vil ta den ruten for å komme til værs og få det siste gløtt mot den fjellverden vi er blitt så glad i på turen. Kjøli er T.T.s

høyest beliggende stasjon, 1030 m. o. h. Her oppe ser man igjen Sylene, Skardøra og Øyfjellet som uforanderlig av tidens tann vil lokke slektledd etter slektledd til fjells og gi dem nye krefter til dagliglivets slit og jag.

I ruskvær følger en helst taubanen på Kjøli og ned mot veien fra Riasten til Reitan, men i godvær lønner det seg å stikke rett opp bak gruva og ta veien mellom Kjølifjellet og Kjøliskarvene. Samme hvilken vei vi velger går det strykende unna om det er godt skiføre. Og sommers dag rusler vi nedover mot jernbanen, først gjennom steinørken og lav, så lyng, vier, eine og krongelfuru, og ned i grønne gressganger mellom hvite bjørkestammer og i dystre granskogen framover mot jernbanestasjonen — en herlig rundtur.

Fongenhytta. Fasade mot syd

Tegnet av R. Tønseth

Utsyn fra Reinsfjellet.

Av Gunvor

*Trøndelagen hele veien
blått i blått ditt øye ser.
Hvite snøfjell bortom heien
fritt og mektig det seg ter.
Trollheimen og Dovrefjell
eventyrets sagaland.
Sylene i mektig veld
lokkende i synets rand.
Skareglimt i fjerne breer,
isblå skygger, bratte stup.
Tinderekkene rundt seg kjeder,
kjent er både topp og glup.
Trossig gråfjell, dype skar
blåner fram mot Nordlandsjorden,
uveisomt og uten får. —
Innherred og Trondhjemsfjorden
brede bygder — dyrket land
smilende rundt fjordens strand.*

*Landet lå fra fjerne tider
ensomt stolt i regn og skodde.
Månelys på fjellets sider —
solskinn over vidda rådde.
Men for oss som så det slik
fylte det vårt sinn med ro.
Norge er seg alltid lik
La oss her i fred få bo.*

Gunvor.